

Měsíční shrnutí závěrů aktuálních studií z The Informed SLP

září 2022

Zpracovala Mgr. Simona Hlaváčová, hlavac.simona@gmail.com

Střídání kódů u bilingvních dětí

Střídání kódů, neboli přepínání mezi dvěma jazyky v jedné konverzaci, je u bilingvních dětí běžnou záležitostí. Je to normální jev, který neindikuje jazykový problém. Avšak u dětí s jazykovými problémy jsou ve střídání kódů přeci jenom určité odlišnosti.

Tulloch a Hoff zkoumali hypotézy, proč děti střídají kódy v konverzaci. Určili několik základních důvodů. Jde o:

- lexikální mezeru: děti přepínají do jiného jazyku, jestliže v prvním jazyku neznají odpovídající slovo.
- stejnoměrnou zběhlost: děti přepínají mezi kódy, jestliže mají zhruba stejnou znalost obou jazyků.
- přizpůsobení se partnerovi: děti mnohem častěji střídají kódy v okamžiku, kdy je jejich partner také bilingvní a přepínají do toho jazyku, ve kterém je partner zběhlejší.
- kulturní zatížení: děti častěji přepínají do toho jazyku, ve kterém pociťují vyšší sociální status.
- komunikační síla: děti přepínají podle toho, ve kterém jazyce vyjádří rychleji a lépe své myšlenky a nápady.

Proč tedy konkrétní dítě střídá kódy v komunikaci? Je to kvůli tomu, že nemá dostatečnou slovní zásobu, nebo chce jen zesílit svou komunikační schopnost tím, že užívá slov obou jazyků? První důvod může a nemusí naznačovat jazykové problémy, druhý důvod s jazykovými problémy většinou nijak nesouvisí.

Co má tedy logoped hodnotit?

- Receptivní znalosti obzvláště v L1
- Komunikace s rodiči o výkonu v L1
- Zaměřit se na to, u kterých slov dítě většinou střídá kódy. Může s jednat o specifická slova, která ve druhém jazyce nemají adekvátní výraz. Pokud však střídá slova, která mají zcela běžnou alternativu ve druhém jazyce, může to naznačovat deficit.
- Pokud střídají slova, která mají běžnou variantu v obou jazycích, je vhodné dynamické vyšetření. Je vhodné zaznamenat si, kolik času děti potřebují k tomu, aby si zapamatovali nové slovo.
- Všimnout si role fonologie. Některé děti střídají jazyky, jelikož konkrétní slovo v jednom jazyce je pro ně těžké vyslovit.

Raná intervence v prostředí mateřské školy

Doporučení v rámci nejlepší praxe pro ranou intervenci se shodnou na tom, že raná intervence (RI) by měla probíhat v přirozeném prostředí dítěte a měla by představovat podporu v jeho každodenních rutinách se známými lidmi, na známých místech. To znamená, že raná intervence by neměla vypadat tak, že logoped pracuje s dítětem v rohu učebny, ale tak, že snaha logopeda by měla směřovat spíše na pečující osobu dítěte, která přímo interaguje s dítětem. Jenomže nejen realita, ale i studie Weglarz-Ward et al. ukazuje, že ne vždy je toto reálné. Dost často to naopak vypadá tak, že logoped má velký problém komunikovat s učitelkou, jelikož ta řeší akutní potíže dalších dětí a dítě, se kterým má logoped aktuálně pracovat, nemá o spolupráci žádný zájem. Většina logopedů pracujících v rané péči vyjadřuje velkou nejistotu a někdy doslova svou práci označuje za „chaos“.

Mnoho pečujících osob si představuje, že raná péče vypadá právě tak, že logoped pracuje s dítětem v uzavřené místnosti nebo v rohu místnosti. Je proto důležité už zpočátku vyjasnit cíle rané péče a způsob spolupráce. Učitelé hrají velkou roli v celém procesu rané péče a logoped by měl respektovat jejich hodnocení, jelikož to jsou právě oni, kdo s dítětem tráví většinu času a oni, kdo často jsou ti první, kdo sdílí s rodiči své obavy. Rodiče by proto s nimi měli sdílet dokumenty související s postupem rané péče.

Logopedi by také měli učitelům dávat jasné a praktické strategie. Před dodáním strategií by měli poznat, jak vypadá komunikační prostředí třídy a jejich strategie by měly být využitelné pro celou třídu. Vyhnout by se logoped měl také předávání informací rychlou cestou mezi dveřmi, ale pokusit se místo toho raději vyhradit si s učitelem na toto dostatečný čas.

McWilliam, R. A. (2014). Future of early intervention with infants and toddlers for whom typical experiences are not effective. *Remedial and Special Education*. <https://doi.org/10.1177/0741932514554105>

Sheppard, M. E., & Moran, K. K. (2021). The role of early care providers in early intervention and early childhood special education systems. *Early Childhood Education Journal*. <https://doi.org/10.1007/s10643-021-01225-x> [open access]

Weglarz-Ward, J. M., Santos, R. M., & Hayslip, L. A. (2019). What early intervention looks like in child care settings: Stories from providers. *Journal of Early Intervention*. <https://doi.org/10.1177/1053815119886110>

Weglarz-Ward, J. M., Santos, R. M., & Timmer, J. (2018). Factors that support and hinder including infants with disabilities in child care. *Early Childhood Education Journal*. <https://doi.org/10.1007/s10643-018-0900-3> [open access]

Rodičovství & Mobily

Trápí nás čas, který děti tráví před obrazovkami, ale co my?

the
INFORMED SLP

Techno-co?

- Všichni jsme už zažili to, kdy nám technologie narušovaly naše sociální interakce. Tomuto se říká “**technoference**”.
- Celkový čas strávený před obrazovkami není až tak důležitý, jako spíše to, jak moc narušuje naše interakce s ostatními.

Jak to souvisí s vývojem dítěte?

- **Je to komplikované.** Vztah dětí s jejich pečující osobou je důležitý pro učení a psychické/emocionální zdraví a narušení tohoto vztahu může ovlivnit celkový vývoj dítěte. Zpětná vazba jako součást vztahu s pečujícími osobami je obzvláště důležitá pro **řečové a jazykové schopnosti**.
- Výzkumy potvrzují *souvislost* mezi technoferencí a dětským chováním a stejně tak potvrzují i její souvislost s problémovými nastavením vztahů v rodině. To ale neznamená, že používání mobilů *způsobuje* tyto problémy, ale pouze to, že s technoferencí uvedené potíže souvisí.

Co ještě?

- **Jde o znak prožívaného stresu.** Výzkumy ukazují, že rodiče sahají po telefonech jako po určité formě “útěku”. Stres nás také činí impulzivnějšími (je proto těžší nekontrolovat notifikace!).
- **Ale může také stres zvyšovat.** Středění pozornosti, například z telefonu na někoho, kdo se chce s námi propojit, je přirozeně těžké, a tak můžeme pociťovat (a dávat najevo) vztek nebo frustraci i když to neděláme záměrně.

Realita:

- Propojení nemusí probíhat neustále. Používání mobilu z nás **nedělá** špatné rodiče.
- **Mobily nám i pomáhají.** Mobily nám pomáhají k odreagování, přináší nám příležitosti pro sociální spojení, pomáhají nám při každodenních záležitostech (schůzky, nákupní seznam, atd.).

Tipy pro zvládnání technoference:

- Užívání mobilu je něco, co můžeme dělat vědomě a ovlivňovat, pokud chceme zlepšit naše vazby s ostatními a být “více přítomní”. Současně tak **můžeme být vzorem** i pro naše děti.
- Zvažte nastavení **rodinných pravidel**: například může jít o zákaz užívání technologií (mobilu, TV, atd.) při společném jídle a jiných rodinných událostech všedního dne.
- Pokud po mobilu saháte jen ze zvyku, zvažte vypnutí notifikací nebo odložení mobilu mimo dosah ruky.

Tento dokument je součástí The Informed SLP's výzkumného review "Just put your phone away" is not helpful a je založen na výzkumu Uzundağ et al., 2022. Toto výzkumné review a tento dokument je možno volně číst i sdílet. Přeložila Mgr. Simona Hlaváčová

Rozšiřování slovní zásoby hrou

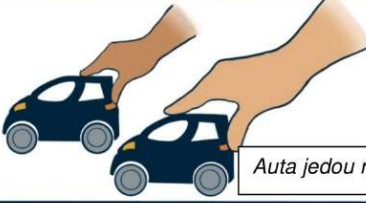

Jazyková expanze je běžná stimulační metoda užívaná u narušeného vývoje řeči. Frey a Kaiser ve své studii rozšířili tuto metodu o zahrnutí herního prvku. Metodu nazvali „herní expanze“ a jde o zapojení do hry dítěte s následným modelováním související herní aktivity (například předvedení symbolické hry, pokud si dítě hraje funkcionálně). Současně s touto aktivitou dospělý komentuje to, co dělá, nebo co dělají hračky, takže jazyk je tak přímo propojen s aktivitami.

1. Zapojení do hry a napodobování toho, co dělá dítě s verbálním popisem („srkáme polívku“)
2. Modelování nové, související herní aktivity s verbálním popisem („krmím miminko polívkou!“)

Herní expanze pomáhají dítěti poznat nové formy práce s hračkami, propojit si je s verbálním doprovodem a dává jim možnost nápodoby bez přímých příkazů nebo instrukcí.

Jak využívat herní expanze

the
INFORMED SLP

Když si dítě hraje... 	Zapojte se, napodobujte a verbálně popisujte... 		
Pak hru rozšiřujeme a vše verbálně popisujeme, například takto:			
"Zaparkujeme v garáži..." Přidáme nové objekty.	"Bouřačka, pozor!" Použijeme hračku jinak než doposud.	"Umyjeme auto" Uděláme něco s hračkou (hračce)...	"Jed' řidiči, jed'!" Dáme hračku do interakce s jinou hračkou.

This members-only download accompanies The Informed SLP's research review "[Think language expansions... but for play](#)" and is based on research by [Frey & Kaiser, 2010](#). For clinical use by members only. Sharing or redistribution of this supplemental document is strictly prohibited.

Logopedická intervence v celé třídě nebo v malých skupinách?

Coyne et al. zkoumali přínos terapií v menších skupinách na relativně velkém počtu dětí (500 dětí) s jazykovými obtížemi. Autoři prováděli terapii pro rozvoj slovní zásoby u dvou skupin. Kontrolní skupina byly děti s jazykovými potížemi v mateřské škole, které přijímaly tuto terapii pouze formou, která zahrnovala intervence v celé třídě (jeden logoped provádí skupinovou terapii celé skupině dětí, ve které jsou děti s typickým vývojem i děti s jazykovými obtížemi). Testovací skupina přijímala terapii nejen v rámci celé třídy, ale následně v rámci menší skupiny. Závěry ukazují, že děti s jazykovými obtížemi, které přijímaly i následnou menší skupinovou terapii, měly ještě lepší výsledky, než děti bez rizika vývoje. Děti, které nepřijímaly následnou menší terapii ve skupinách, ale přijímaly pouze „celotřídní“ terapii, v závěru stále nedosahovaly výsledků svých nerizikových vrstevníků.

Coyne, M. D., McCoach, D. B., Ware, S. M., Loftus-Rattan, S. M., Baker, D. L., Santoro, L. E., & Oldham, A. C. (2022). Supporting vocabulary development within a multitiered system of support: Evaluating the efficacy of supplementary kindergarten vocabulary intervention. *Journal of Educational Psychology*. <https://doi.org/10.1037/edu0000724>

Pediatric Feeding Disorders Case Report Form (PFD CRF)

Velká skupina interdisciplinárních odborníků vytvořila **Pediatric Feeding Disorders Case Report Form (PFD CRF)**, formulář vhodný u dětí s obtížemi spojenými s krmením. Formulář má dva komponenty:

- 1: přehled charakteristik pacienta dle jednotlivých domén
- 2: protokol k evaluaci pro sběr diagnostických dat

Nalezneme zde také sekci zaměřující se na schopnosti spojené s krmením:

- terapeutická podpora v minulosti
- trvání délky krmení
- věk a typická strava
- současná textura přijímaného jídla
- modifikovaná podpora při krmení
- strategie při krmení
- schopnosti samostatného přijímání jídla
- konzistence přijímaných tekutin

Role logopeda v tomto programu zahrnuje:

- formulování cílů v oblasti krmení
- vedení terapeutického krmení třikrát denně
- determinace vhodných strategií
- edukace pečujících osob

Celý program je zdarma ke stažení v příložených zdrojových odkazech (v angličtině).

Sharp, W. G., Silverman, A., Arvedson, J. C., Bandstra, N. F., Clawson, E., Berry, R. C., McElhanon, B. O., Kozlowski, A. M., Katz, M., Volkert, V. M., Goday, P. S., & Lukens, C. T. (2022). Toward better understanding of pediatric feeding disorder: a proposed framework for patient characterization. *Journal of Pediatric Gastroenterology and Nutrition*. <https://www.doi.org/10.1097/MPG.0000000000003519> [open access]

Desai, H., Lauridson, S., Nguyen, M., Ornelas, E., & Schomberg, J. (2022). Feeding skill and behavior changes in children with complex feeding disorders following therapy in an intensive multidisciplinary feeding program. *Perspectives of the ASHA Special Interest Groups*. https://doi.org/10.1044/2022_PERSP-21-00331 [available to ASHA SIG members]

Pomoc postiženým dětem při získávání zaměstnání

Existuje komplexní síť bariér, která postiženým lidem ztěžuje hledání práce. Awsumb et al. se ve své studii zaměřili právě na toto téma. Všichni zpovídání odborníci se shodli zejména na významu tzv. „soft skills“- komunikace v práci, adaptace na změnu, požádání o pomoc... To vše zdůrazňuje nezbytnost tréninku těchto dovedností v logopedické terapii dospívajících s postižením.

Důraz by měl být kladen zejména na:

- podporu: například příprava na interview.
- zkušenosti: studenti, kteří měli placenou brigádu na střední škole, mají dle výzkumů větší pravděpodobnost získat zaměstnání po škole.
- podpora ověřená výzkumy: například instrukce založené na videu (Sun, Brock, 2022).
- spolupráci s vrstevníky.

Athamanah, L. S., & Cushing, L. S. (2022). Effectiveness of a peer-mediated intervention on job and social skills for students with intellectual disability: a pilot study. *International Journal of Developmental Disabilities*. <https://doi.org/10.1080/20473869.2022.2046441>

Awsumb, J., Schutz, M., Carter, E., Schwartzman, B., Burgess, L., & Lounds Taylor, J. (2022). Pursuing paid employment for youth with severe disabilities: Multiple perspectives on pressing challenges. *Research and Practice for Persons with Severe Disabilities*. <https://doi.org/10.1177/15407969221075629>

Moody, C. T., Factor, R. S., Gulsrud, A. C., Grantz, C. J., Tsai, K., Jolliffe, M., Rosen, N. E., McCracken, J. T., & Laugeson, E. A. (2022). A pilot study of PEERS® for Careers: A comprehensive employment-focused social skills intervention for autistic young adults in the United States. *Research in Developmental Disabilities*. <https://doi.org/10.1016/j.ridd.2022.104287> [open access]

Rooney-Kron, M., & Dymond, S. K. (2022). Participation of students with intellectual disability in community-based work experiences: A scoping review. *Research and Practice for Persons with Severe Disabilities*. <https://doi.org/10.1177/15407969221093378>

Sun, X., & Brock, M. E. (2022). Systematic review of video-based instruction to teach employment skills to secondary students with intellectual and developmental disabilities. *Journal of Special Education Technology*. <https://doi.org/10.1177/01626434221094793>

Způsoby vyjádření radosti při čtení knih u malých dětí s kombinovaným postižením

Bhattacharya & Pradana ve své studii zkoumali chování tříleté dívky s Rettovým syndromem při čtení knih. Děti s kombinovaným postižením jsou často v rámci zkoumání této oblasti přehlíženy vzhledem k tomu, že je pro ně těžké vyjádřit emoce, ať už motoricky nebo verbálně (nebo je spíše těžké pro výzkumníky jejich emoce registrovat). Na základě pozorování a videozáznamů dívčích interakcí s knihou autoři shrnuli několik způsobů vyjádření, které dívka prezentovala a na které je možno zaměřit se i u dalších dětí s kombinovaným postižením:

- *Pohyby celého těla a pozice těla.* Dívka se naklonila k textu, který se jí líbil.
- *Oční kontakt.* Dívka se očima vybírala knihy, které chtěla od matky předčítat, nebo se střídavě dívala na matku a obrázky, které ji zaujaly.
- *Využívání úst nebo obličeje.* Dívka se usmívala, otvírala knihy pomocí úst, případně pusinkovala obrázky.
- *Pohyby rukou.*
- *Vokalizace* při nadšení jako reakce na komentář dospělého

Ústní sprej pro pacienty NPO

Pokud je pacient ve vysokém riziku aspirace a veden jako NPO, je velmi těžké čelit jeho požadavkům na pití, stížnostem na žízeň a nepříjemné pocity sucha v ústech. Také absence PO polykacích stimulů rehabilitaci nepomáhá. Mezi možnosti, které někteří logopedi využívají, patří například glycerinové tyčinky, kostky ledu nebo Frazier Free Water Protocol. Avšak vše s sebou nese svá rizika (například kostky ledu u somnolentních pacientů). Lin et al. ve své studii zkoumali lubrikaci ústními spreji, kdy sestry NPO pacientům stříkali 0,1 ml vody do úst, včetně čelisti, jazyka a tváří, dvakrát za hodinu po dobu šesti hodin. Pacienti v porovnání s kontrolní skupinou vykazovali menší intenzitu žízně a dyskomfortu a nenásledovaly ani žádné zdravotní komplikace.

Lin, R., Chen, H., Chen, L., Lin, X., & Li, H. (2022). Effects of a spray-based oropharyngeal moisturising programme for patients following endotracheal extubation after cardiac surgery: A randomised, controlled three-arm trial. *International Journal of Nursing Studies*. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2022.104214> [open access]

Poslech hlasu po polknutí jako indikátor rizika aspirace?

Welden et al. pomocí FEES zkoumali přesnost využití poslechu hlasu (mokrý, „bublavý“ hlas) jako indikátoru rizika aspirace po polknutí. Závěry jejich studie zná následovně:

- Kvalita hlasu po polknutí není o riziku aspirace vypovídající.
- Kvalita hlasu není závislá na umístění materiálu v hrtanu (např. to, že by se „mokrý“ hlas objevoval, pokud by bylo sousto na úrovni hlasivek, ale neobjevil se v případě lokalizace sousta na ventrikulárních řasách).
- Nezáleží ani množství materiálu.
- Pokud zní hlas pacienta čistě, nelze z toho usuzovat, že aspirace nehrozí.
- Pokud zní „mokře“ nelze okamžitě usuzovat, že pacient bude aspirovat.
- Většina participantů této studie (75%), který měla materiál v oblasti hrtanu, neaspirovala (ačkoliv participant, kteří aspirovali, také měli materiál v hrtanu).

Autoři proto upozorňují zejména na to, že absence „mokrého“ hlasu u pacientů nemusí vylučovat riziko aspirace a je potřeba tomuto tématu věnovat ještě další výzkumnou pozornost.

Welden, K., Kelchner, L., Silbert, N., & Rule, D. W. (2022). Listening for dysphagia: Voice quality sequelae of material in the airway. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*. https://doi.org/10.1044/2022_jslhr-22-00120 [available to ASHA members]

PD check-in jako kontrolní terapie po ukončení programu LSVT LOUD

Finnimore et al. vytvořili program PD Check-in, který je určen pro pacienty, kteří již ukončili program LSVT Loud. Jedná se o hodinovou sebeřízenou intervenci s využitím semi-strukturované diskuze o následujících klíčových komponentech:

1. Spolupráce (partnerství) s pacientem s PN a jeho komunikačním partnerem
2. Diskuze a reflexe schopnosti sebe-řízení
3. Identifikace jevů, které ovlivňují výkon

4. Zopakování principů LSVT LOUD
5. Stanovení cílů
6. Vybudování strategií pro podporu další fáze

Finnimore, A., Theodoros, D., & Rumbach, A. F. (2022). Clinical outcomes of PD Check-In, a model for supported self-managed maintenance of speech in Parkinson's disease: A Phase 1 study. *International Journal of Language & Communication Disorders*. <https://doi.org/10.1111/1460-6984.12772> [open access]

Nový protokol pro hodnocení vyprávění u pacientů s pravoemisférovým poškozením

RHDBank vydala nový protokol pro hodnocení vyprávění pacientů s poškozením pravé hemisféry. U těchto pacientů se běžně projevují potíže v oblasti paměti, prozodie, pragmatiky, exekutivních funkcí a neglect. Někdy jsou ale tyto projevy obtížně detekovatelné. Nový protokol se skládá z:

- převyprávění pohádky o Popelce
- popisu dějového obrázku „Krádež sušenky“
- popisu dějového obrázku „záchrana kočky“
- vysvětlení toho, jak vyrobit sandwich s burákovým máslem
- participace na seznamovací konverzaci
- zjišťování informací o neznámých objektech

Všechny tyto úkoly se zaměřují pokaždé na jiný typ diskurzu.

Minga, J., Stockbridge, M. D., Durfee, A., & Johnson, M. (2022). Clinical guidelines for eliciting discourse using the RHDBank Protocol. *American Journal of Speech-Language Pathology*. https://doi.org/10.1044/2022_ajslp-22-00097 [available to ASHA members]

Příprava dospívajících a dospělých autistů na sociální interakci

Příprava na konverzaci

Jméno:

Datum:

Příprava na:

1. Typ a téma: Jaký typ konverzace to je a o čem budeme mluvit?

povídání • řešení problémů • rada • ventilování • debata • diskuze • poučování • nasměrování • ?

2. Základní vědomosti: Co vím o osobě, se kterou budu mluvit?

Jaká je její role/zaměstnání? Co má ráda, co nemá ráda? Jak dává najevo svou náladu? Jak se její komunikační styl liší od toho mého? Čeho jsem si ještě všimnul/a?

3. Úroveň komfortu: Je mi v tomto prostředí dobře?

Velmi dobře _____ Velmi špatně

*Kvůli čemu je mi tady dobře/špatně?
Zvuky, vůně, světlo, teplota, rušivé prvky, publikum, atd.*

This members-only download accompanies [The Informed SLP's](#) research review "[You might know more than you think](#)" and is based on research by [Silver & Parsons \(2022\)](#). For clinical use by members only.

Sharing or redistribution of this supplemental document is strictly prohibited

Přeložila Mgr. Simona Hlaváčová

Příprava na konverzaci

the
INFORMED SLP

4. Kontrola těla: Jak se cítím a co to znamená?

5. Vedení: Chci určovat směr této konverzace?

určitě ano

určitě ne

6. Co ještě: Co by mi ještě mohlo tuto konverzaci zpříjemnit?

→ Plán: Co řeknu, udělám nebo na co se zeptám, aby mi v této konverzaci bylo příjemné?

Předtím

V průběhu

Potom

This members-only download accompanies **The Informed SLP's** research review "**You might know more than you think**" and is based on research by **Silver & Parsons (2022)**. For clinical use by members only. Sharing or redistribution of this supplemental document is strictly prohibited
Přeložila Mgr. Simona Hlaváčová

Novinky z oblasti diagnostiky a terapie u pacientů s rakovinou hlavy a krku

Cheng et al. ve své studii ukázali, že pacienti s rakovinou hlavy a krku (RHK), kteří se účastní logopedické terapie (posturální změny, manévry a cvičení), mají výrazně menší ztrátu hmotnosti a lepší úroveň přežití v době sledování po třech, šesti měsících a jednom roce, než pacienti, kteří se logopedické terapie z nejrůznějších důvodů neúčastní.

Krebbers et al. ve svém systematickém review objevili statisticky výraznou souvislost mezi orofaryngeální dysfágií a afektivními symptomy (např. sociální izolace, emocionální stres, nedostatek motivace atd.). Autoři zdůrazňují význam brzké detekce afektivních potíží prostřednictvím screeningu a integrované mezioborové spolupráce.

Balaguer et al. vyvinuli HoCoS (Holistic communication score), které hodnotí funkcionální dopad RHK na komunikaci. HoCoS tak může pomoci k vytváření personalizovaných a funkcionálních terapeutických cílů.

Balaguer, M., Pinquier, J., Farinas, J., & Woisard, V. (2022). Development of a holistic communication score (HoCoS) in patients treated for oral or oropharyngeal cancer: Preliminary validation. *International Journal of Language & Communication Disorders*. <https://doi.org/10.1111/1460-6984.12766> [open access]

Cheng, P., Kao, Y., Lo, W., Cheng, P., Wu, C., Hsieh, C., Shueng, P., Wang, C., & Liao, L. (2022) Speech and swallowing rehabilitation potentially decreases body weight loss and improves survival in head and neck cancer survivors. *Dysphagia*. <https://doi.org/10.1007/s00455-022-10493-7> [open access]

Krebbers, I., Pilz, W., Vanbelle, S., Verdonschot, R., & Baijens, L (2022). Affective symptoms and oropharyngeal dysphagia in head-and-neck cancer patients: A systematic review. *Dysphagia*. <https://doi.org/10.1007/s00455-022-10484-8> [open access]

Restriktivní a repetitivní chování autistů z pohledu rodičů a autistů

Jaffrey a Ashwin zkoumali přístup učitelů k restriktivnímu a repetitivnímu chování (RRCh) autistů. Učitelé popsali mnoho z těchto chování pozitivně:

- Jako vodítka k chápání vnitřního stavu dítěte
- Jako formu samostatně vybrané hry
- Cestu k seberegulaci.

To se zdá velmi pozitivní a konečně vzdálené starému modelu „spravování“ chování, které nemají neurotypičtí lidé rádi. Ukázalo se však, že učitelé stále vnímají některé formy tohoto chování za problematické, zejména, pokud se jednalo o chování, které by mohlo ohrožovat dítě nebo ostatní. Učitelé v tomto případě zamezili takovému chování a nabídli vhodnou alternativu.

Studie zdůrazňuje, že je možné rozpoznat odlišnosti bez toho, abychom z nich jakkoliv vytvářeli patologii.

McCormack et al. prováděli rozhovory s dospělými autisty o RRCh, kteří v dětství procházeli nejrůznějšími intervencemi kvůli svému repetitivnímu chování. Tato studie ukazuje množství příkladů, kdy takovéto intervence mohou ublížit. Jeden participant napsal: „Po léčbě...jsem spadnul na zem a nechtěl dělat nic a prostě se jen ztratit. Vzali mi všechnu energii...vzali mi všechn život...“. Jiný napsal: „Pořád se někdy houpu... proto, abych neztratil rytmus. Pokud to neudělám, ztratím rytmus a nemůžu se už vůbec soustředit. Když to přestanu dělat... pomíchá to mé myšlenky a pomíchá to rytmus“.

Co si vzít z těchto studií?

- Chování má vždy nějaký význam, i když ten význam není ihned zřejmý.
- Je jednodušší interpretovat chování, pokud se s dítětem spojíte autenticky.
- Intervence, které redukují houpání, jsou škodlivé.
- Autističtí dospělí chtějí intervence, které jim pomůžou zvládat těžkosti, ale repetitivní chování nemusí být automaticky těžkost.

Jaffey, S. & Ashwin, C. (2022). Exploring antecedents and outcomes of restricted and repetitive behaviors in autistic children: A thematic analysis of teacher interviews. *Research in Autism Spectrum Disorders*. <https://doi.org/10.1016/j.rasd.2022.102021> [open access]

McCormack, L., Wong, S. W., & Campbell, L. E. (2022). 'If I don't do it, I'm out of rhythm and I can't focus as well': Positive and negative adult interpretations of therapies aimed at 'fixing' their restricted and repetitive behaviors in childhood. *Journal of Autism and Developmental Disorders*. <https://doi.org/10.1007/s10803-022-05644-6> [open access]

Genderová nerovnováha v oboru logopedie

Lindsay a Kone a Skeat et al. se ve svých studiích zaměřili na genderové rozdíly v oboru logopedie. Tedy přesněji genderovou vyváženost mezi logopedy. Nejen v české republice, ale i v zahraničí si logopedický obor za svou profesi vybere výrazně větší procento žen, než mužů (v USA cca 94 procent žen). Jaké byly závěry?

- Některé studie říkají, že genderová nerovnováha v oboru je způsobena tím, že naše profese je spojována s aktivitami, které jsou stereotypně spojovány s ženami. Jde o komunikaci, péči a výživu („ženské práce“). Za další důvod označují to, že muži jsou stále vnímáni jako potenciálně nebezpeční pro děti a také proto, že chlapcům většinou není možnost stát se logopedy nabízena a nemají o ní ani povědomí.
- Není tedy překvapením, že muži logopedi se výrazně méně častěji rozhodnou pro práci s dětmi a vyberou si například spíše práci v rámci neurogenních poruch u dospělých.
- některé studie zkoumali i pocity mužů ohledně genderového vnímání. Zatímco někteří z nich se v ženském kolektivu cítili izolovaní, nápadní a podléhající genderovým stereotypům, jiní cítili to, že jsou muži v ženském kolektivu jako profesní výhodu.
- Některé studie také ukazují, že muži jsou ve svém zaměstnání více zaměřeni na plat a kariérní postup než ženy.

Lindsay, S., & Kolne, K. (2022). A scoping review of the role of gender within speech-language pathology practice. *International Journal of Speech-Language Pathology*, 1–14. <https://doi.org/10.1080/17549507.2022.2037707>

Skeat, J., Attrill, S., & Hersh, D. (2022). Feminist research in a female-dominated profession: How can this lens help us to understand ourselves better in speech-language pathology? *International Journal of Speech-Language Pathology*, 1–10. <https://doi.org/10.1080/17549507.2022.2047785>